

FIȘA MĂSURII 9/6B

Denumirea măsurii - Dezvoltarea satelor

CODUL Măsurii - M9/6B

Tipul măsurii: X INVESTIȚII
 SERVICII
 SPRIJIN FORFETAR

1. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

Un aspect care are un impact negativ asupra dezvoltării economice și calității vieții este deficiența infrastructurii educaționale, sociale și culturale și a serviciilor de bază care să răspundă nevoilor populației din teritoriu.

Infrastructura sanitară și educațională

Condițiile de participare a copiilor la activități extrașcolare (sportive, culturale și recreative) lasă de dorit, o serie de unități din rețeaua educațională (creșe, grădinițe, școli) necesită modernizări și dotări, iar serviciile de tip „after school” lipsesc.

Serviciile medicale trebuie extinse, fiind mai degrabă concentrate în Negrești Oaș. În comune lipsesc laboratoare pentru analize medicale sau laboratoare de tehnică dentară. De asemenea, nu există nici un cabinet de radiologie. La unele unități medicale sunt necesare dotări adecvate și condiții mai bune pentru prestarea serviciilor.

Pentru o zonă cu peste 60.000 de locuitori atât infrastructura existentă, cât și nivelul de dotare sunt deficitare, aspect ce are consecințe și asupra atractivității personalului medical și din educație pentru a lucra în asemenea instituții.

Patrimoniul cultural și infrastructura de agrement

Țara Oașului deține un bogat patrimoniu cultural material și imaterial, prin care se păstrează identitatea și tradițiile microregiunii. Peste 60% din așezămintele monahale sunt monumente istorice de patrimoniu de interes local. Există obiective de arheologie și arhitectură de patrimoniu de interes național (situri arheologice, muzeul etnografic al Țării Oașului - secția în aer liber), dar și obiective de interes local (muzee, case și gospodării tradiționale, ateliere meșteșugărești, expoziții de etnografie și artă populară). În ceea ce privește patrimoniul cultural imaterial Țara Oașului este o zonă etnofolclorică unică. Oașul și-a câștigat faima mai ales prin portul, tradițiile, obiceiurile, dansurile și țâpuriturile oșenești. O serie de meșteșuguri populare se mai păstrează și astăzi: împletitul, cusutul și brodatul, realizarea de podoabe populare. În Țara Oașului se desfășoară o serie de evenimente anuale culturale și religioase, cele mai multe concentrate în Negrești-Oaș. Printre cele mai cunoscute evenimente amintim: “Sâmbra Oilor”, “Zestrea Oașului - Festivalul Patrimoniului Țării Oașului”, “Festivalul Datinilor și Obiceiurilor de Iarnă”. Aceste evenimente nu sunt suficient de bine reprezentate la nivelul întregii zone și acoperă, în cele mai multe cazuri, sezonul sărbătorilor tradiționale. Deși datinile, obiceiurile, tradițiile, meșteșugurile tradiționale, muzica, dansurile și elementele de

gastronomie tradițională se păstrează încă vie în Țara Oașului, acestea riscă să se piardă. Sunt necesare demersuri pentru încurajarea transmiterii lor din generație în generație, pentru salvagardarea patrimoniului cultural prin inventariere, repertoriere, includerea în baze de date integrate și pentru organizarea de evenimente care să acopere o arie mai largă a teritoriului și perioadele extrasezon.

Pentru a transforma microregiunea într-o destinație turistică atractivă, este necesar ca aceste resurse să fie susținute de o infrastructură turistică adecvată. Infrastructura de agrement este insuficient dezvoltată față de potențialul turistic al zonei. Există doar câteva trasee turistice, potențialul apelor termale din zonă este insuficient valorificat, iar spațiile publice de agrement și recreere sunt foarte puține. O serie de obiective culturale necesită investiții de restaurare și conservare și/sau dotare, pentru a le menține valoarea culturală.

În acest context se impune identificarea unor soluții pentru îmbunătățirea infrastructurii de bază și a calității serviciilor, prin cooperarea între actorii publici și privați din teritoriu. Infrastructura necesită investiții pentru extindere, modernizare, dotări corespunzătoare, reabilitare termică, pentru folosirea unor surse de energie alternative sau pentru schimbarea destinației unor clădiri care în prezent nu mai sunt utilizate și se degradează.

Obiectiv(e) de dezvoltare rurală

- c) obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă.

Obiectivele specifice ale măsurii sunt:

- a) dezvoltarea infrastructurii la scară mică;
- b) crearea de locuri de muncă în mediul rural;
- c) conservarea moștenirii rurale și a tradițiilor locale;
- d) reducerea gradului de sărăcie și a riscului de excludere socială;
- e) valorificarea patrimoniului cultural și natural.

Măsura contribuie la prioritatea P6 Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale, prevăzută la art. 5, Reg. (UE) nr.1305/2013.

Măsura corespunde obiectivelor art. 20 Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale

(b) investiții în crearea, îmbunătățirea și extinderea tuturor tipurilor de infrastructuri la scară mică, inclusiv investiții în domeniul energiei din surse regenerabile și al economisirii energiei;

(d) investiții în crearea, îmbunătățirea sau extinderea serviciilor locale de bază destinate populației rurale, inclusiv a celor de agrement și culturale, și a infrastructurii aferente ;

(e) investiții de uz public în infrastructura de agrement, în informarea turiștilor și în infrastructura turistică la scară mică din Reg. (UE) nr. 1305/2013;

f) studii și investiții asociate cu întreținerea, refacearea și modernizarea patrimoniului cultural și natural al satelor, al peisajelor rurale și al siturilor de înaltă valoare naturală, inclusiv cu aspectele socioeconomice conexe, precum și acțiuni de sensibilizare ecologică
g) investiții orientate spre transferul activităților și transformarea clădirilor sau a altor instituții aflate în interiorul sau apropierea așezărilor rurale, în scopul îmbunătățirii calității vieții sau al creșterii performanței de mediu a așezării respective.

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 6B încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale prevăzută la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013:

- Inovare și protecția mediului și atenuarea schimbărilor climatice:
Potențialii beneficiari sunt încurajați ca în cadrul proiectelor să utilizeze soluții care conduc la eficientizarea consumului de energie. Reducerea consumului de energie prin măsuri de eficientizare a consumului și prin utilizarea cât mai largă a energiei din surse regenerabile prezintă o bună soluție pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. În cadrul procesului de proiectare trebuie luate în considerare materialele care asigură impactul minim asupra mediului.

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: Această măsură va fi complementară cu măsurile M1/1A, M2/1C, M3/1B

Sinergia cu alte măsuri din SDL: M6/6A, M7/6A, M8/6A, M10/6B

2. Valoarea adăugată a măsurii

- Îmbunătățirea condițiilor de viață pentru locuitorii din teritoriul GAL;
- Îmbunătățirea infrastructurii rurale crează premisele de dezvoltare a activităților economice din teritoriul GAL;
- Dezvoltarea resurselor umane și utilizarea de know-how;
- Conservarea identității rurale a teritoriului;
- Crearea de noi locuri de muncă.

3. Trimiteri la alte acte legislative

Legislație UE

Regulamentul (UE) nr. 1305/2013 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul (UE) nr. 1407/2013 cu modificările și completările ulterioare;

Legislație Națională

Legea nr. 1/2011 a educației naționale, cu modificările și completările ulterioare;

Hotărârea Guvernului nr. 866/2008 privind aprobarea calificărilor profesionale pentru care se asigură pregătirea din învățământul preuniversitar precum și durata de școlarizare;

Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale-republicată;

Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor;

Legea nr.489/2006 privind libertatea religiei și regimul general al cultelor - republicată;
Ordinul nr.2260 din 18 aprilie 2008 privind aprobarea Normelor metodologice de clasare și inventariere a monumentelor istorice, cu modificările și completările ulterioare;
Legea nr.143/2007 privind înființarea, organizarea și desfășurarea activității așezămintelor culturale, cu modificările și completările ulterioare.
OG nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu modificările și completările ulterioare.

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

Beneficiarii direcți sunt:

- Comunele definite conform legislației în vigoare;
- ONG-uri definite conform legislației în vigoare;
- Unități de cult definite conform legislației în vigoare;
- Persoane juridice care dețin în administrare/proprietate obiective de patrimoniu cultural, istoric, religios de interes local; dacă solicitantul este o întreprindere conform reg.1407/2013 și proiectul este generator de venit se face precizarea la pct. 3 și 9 ca „, operațiunile se supun regulii de minimis”.

Beneficiari indirecți (grup țintă):

- Populația locală;
- Întreprinderi și societăți comerciale înființate și/sau dezvoltate în teritoriu;
- ONG-uri din teritoriu.

5. Tip de sprijin

- Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv;
- Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale Reg. (UE) nr. 1305/2014, în cazul proiectelor de investiții.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Acțiuni eligibile

- Investiții în crearea, îmbunătățirea și extinderea tuturor tipurilor de infrastructuri la scară mică, inclusiv investiții în domeniul energiei din surse regenerabile și al economisirii energiei;
- Investiții în crearea, îmbunătățirea sau extinderea serviciilor locale de bază destinate populației rurale, inclusiv a celor de agrement și culturale, și a infrastructurii aferente;
- Investiții orientate spre transformarea clădirilor sau a altor instalații aflate în interiorul sau în apropierea așezărilor rurale, în scopul îmbunătățirii calității vieții sau al creșterii performanței de mediu a așezării respective;
- Restaurarea, conservarea și dotarea clădirilor/monumentelor din patrimoniul cultural imobil de interes local;
- Construcția, extinderea și/sau modernizarea drumurilor de acces la obiectivele de patrimoniu;
- Restaurarea, conservarea și /sau dotarea obiectivelor din patrimoniul local.

Acțiuni neeligibile

- Nu sunt eligibile infrastructurile destinate serviciilor sociale, așa cum sunt definite în nomenclatorul serviciilor sociale, anexa la Hotărârea nr. 867/2015 pentru aprobarea Nomenclatorului serviciilor sociale, precum și a regulamentelor-cadru de organizare și funcționare a serviciilor sociale cu modificările și completările ulterioare;

7. Condiții de eligibilitate

- Solicitantul trebuie să facă parte din categoria beneficiarilor eligibili;
- Investiția trebuie să fie în corelare cu strategia de dezvoltare locală aprobată, corespunzătoare domeniului de investiții;
- Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin unul din tipurile de sprijin prevăzute prin măsură;
- Investiția trebuie să demonstreze necesitatea, oportunitatea și potențialul economic al acesteia;
- Solicitantul are obligația de a prezenta dovada cofinantării dacă intensitatea va fi sub 100%;
- Solicitantul are obligativitatea întreținerii/mentenantei investiției pe perioada aferentă (minim 5 ani de la ultima plată);
- investițiile se vor realiza pe teritoriul GAL.

8. Criterii de selecție

- Proiecte realizate în parteneriat;
- Proiecte cu impact micro-regional;
- Exploatarea resurselor de energie regenerabilă;
- Crearea de noi locuri de muncă;
- Gradul de acoperire a populației deservite;
- Investiția stimulează dezvoltarea mediului local de afaceri;
- Solicitanții care nu au primit anterior sprijin comunitar pentru o investiție similară.

Criteriile de selecție vor fi detaliate suplimentar în Ghidul Solicitantului și vor respecta prevederile art. 49 al Reg. (UE) nr. 1305/2013 urmărind să asigure tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea măsurilor în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Ponderea maximă a intensității sprijinului va fi stabilită astfel:

- pentru operațiunile generatoare de venit: 90%;
- pentru operațiunile generatoare de venit cu utilitate publică: 100%;
- pentru operațiunile negeneratoare de venit: 100%.

Valoarea maximă a sprijinului: 200.000 euro/proiect.

10. Indicatori de monitorizare

Domenii de intervenție	Indicator de monitorizare
6B Indicator specific	Populația netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite 20.000 locuitori
Indicator suplimentar	Cheltuieli publice totale 677.500euro